

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/99/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5821202077
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. František Dulačka
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5821202077.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Františka Dulačku a členiek senátu Mgr. Márie Kašíkovej a JUDr. Zuzany Krivdovej, v právnej veci žalobcov: 1/ P. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom H., L. XXXX/XX, 2/ A. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom H., L. XXXX/XX, žalobcovia v rade 1/ a 2/ právne zastúpení JUDr. Jurajom Macíkom, advokátom, so sídlom W. W., F. 4, proti žalovanému: F. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom H., M. XXX/XXX, právne zastúpený JUDr. Petrom Vevurkom, advokátom, so sídlom A., P. XXX/XX, o nahradenie prejavu vôle, na odvolanie žalobcov v rade 1/ a 2/ proti rozsudku Okresného súdu Námestovo z 24. januára 2023 č.k. 5C/81/2021-118, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia domáhali uloženia povinnosti žalovanému uzatvoriť kúpnu zmluvu v predloženom znení na základe zmeny žaloby z 23.11.2021, na základe ktorej žalovaný predáva a žalobcovia kupujú do svojho podielového spoluvlastníctva v režime BSM spoluvlastnícky podiel o veľkosti 211/1600-ín na pozemku zobrazenom ako KN-E parc.č. 2238/1 - orná pôda o výmere 316 m², zapísanej na LV č. XXXX, k.ú. H. za ďalších dohodnutých, v kúpnej zmluve uvedených podmienok. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 CSP a úspešnému žalovanému priznal proti žalobcom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Vykonaným dokazovaním zistil, že dňa 24.05.2021 bola medzi predávajúcim Q. U. a žalovaným dňa 24.05.2021 uzatvorená kúpna zmluva, predmetom ktorej (okrem iného) bol prevod vlastníckeho práva o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 211/800-ín k pozemku - E-KN parc.č. 2238/1 - orná pôda o výmere 316 m², keď vklad vlastníckeho práva v prospech žalovaného bol povolený rozhodnutím OÚ Námestovo, odbor katastrálny dňa 09.07.2021 pod č. V XXXX/XXXX. V konaní nebolo sporným, že predávajúci neponúkol svoj podiel žalobcom ako ostatným podielovým spoluvlastníkom kvalifikovanou písomnou ponukou, nešlo o prevod blízkej osobe, pričom pred podaním žaloby žalobcovia vyzvali žalovaného na uskutočnenie spoluvlastníckeho podielu k pozemku, na ktorú žalovaný nereagoval. Vychádzajúc preto z podmienok § 3 ods. 1, § 40a, § 140, § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka dospel k záveru, že žalobcovia v konaní preukázali, že bolo porušené ich predkupné právo pri prevode spoluvlastníckeho podielu ďalšieho spoluvlastníka a dôvodne v konaní sa domáhali realizácie ich predkupného práva v zmysle § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka, t.j. v uložení povinnosti nahradiť nedostatok prejavu vôle žalovaného uzavrieť s nimi kúpnu zmluvu. Z vykonaného dokazovania ďalej vyplýva, že žalobcovia v čase porušenia predkupného práva boli spoluvlastníkmi pozemku - E-KN parc.č. 2238/1 o veľkosti 589/1600-ín účasti (BSM), predávajúci Q. U. v podiele 211/800-ín účasti a spoluvlastník pod B4 F. I. v podiele 589/1600-ín účasti. Keďže žalobcovia a spoluvlastník F. I. vlastnili rovnaký podiel (o veľkosti 589/1600-ín), títo boli oprávnení vykúpiť podiel cudziteľa pomerne každý v rozsahu 1, t.j. 211/1600-ín účasti z 211/800-ín. Ak v prejednávanej veci žalobcovia po pripustení zmeny žaloby žiadali nahradiť prejav vôle predávajúceho v celom rozsahu - 211/800-ín účasti, je to nad rozsah zákonného práva, z

uvedeného dôvodu preto žalobu ako nedôvodnú zamietol. Nestotožnil sa s argumentáciou žalovaného o nevykonateľnosti petitu žaloby, ktorý je v súlade s konštantnou judikatúrou, ktorou sa žalobcovia domáhali vydania rozhodnutia, ktorým súd nahradí nedostatok prejavu vôle žalovaného uzavrieť s nimi kúpnu zmluvu. Jedná sa o žalobu na plnenie, jej prípustnosť vyplýva z § 229 CSP, pričom petit musí smerovať k tomu, aby súd žalovanému uložil povinnosť prejavu (vyhlásiť) vôľu. Je zrejmé, že žalobcovia v priebehu konania precizovali chýbajúce časti kúpnej zmluvy, na podaní takejto žaloby mali naliehavý právny záujem podľa § 137 písm. a) CSP.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobcovia. Namietali, že súd prvej inštancie neprihliadal na esenciálne skutkové tvrdenia, ktoré v obsahu skutkového stavu jasne vyjadrili a to, že majú právo vykúpiť podiel žalovaného pomerne podľa veľkosti ich podielu v pomere k podielu ostatného podielového spoluvlastníka, to znamená v časti 50% vyjadrenej zlomkom ako 211/1600-ín. Je porušením pravidiel formálnej logiky, pokiaľ súd prvej inštancie mal za to, že vyjadrením zlomku 211/1600-ín mali na mysli podiel 211/800-ín. Dôkazmi, z ktorých vyplýva, že v konaní sa domáhali nahradenia prejavu vôle pri prevode titulom kúpnej zmluvy k podielu 211/1600-ín na parcele KN-E č. 2238/1, je jednak písomná žaloba, vrátane pripojeného znenia kúpnej zmluvy, ďalej zápisnica z pojednávania zo dňa 24.01.2023 a ich procesné podanie datované z 23.01.2023 - zmena žaloby. Naproti tomu súd prvej inštancie pri rozhodovaní vo veci samej vychádzal z hypotézy vyjadrenej v odôvodnení, že ako žalobcovia (po pripustení zmeny) žiadali nahradiť prejav vôle predávajúceho v celom rozsahu 211/800-ín, ktoré odôvodnenie považujú za svojvoľné, arbitrárne, keďže súd prvej inštancie bez akéhokoľvek rozumného dôvodu nevychádzal zo skutočností, čoho sa v konaní domáhali. Naopak, v priebehu celého sporového konania na súde prvej inštancie sa domáhali práve takéhoto rozsahu - nahradenie prejavu vôle k spoluvlastníckemu podielu vyjadreného zlomkom 211/1600-ín. Za podstatné považovali sa aj vyjadriť k námietke žalovaného ohľadom znenia žalobného návrhu uloženia povinnosti zaplatiť kúpnu cenu len jedného zo žalobcov, keďže v zmysle podmienok § 145 ods. 2 a § 511 ods. 1 Občianskeho zákonníka platí, že viac dlžníkov má tomu istému veriteľovi splniť dlh spoločne a nerozdielne, v takom prípade je veriteľ oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z nich. Žiadali rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobe v zmysle odvolacieho návrhu vyhovieť.

4. Žalovaný vo vyjadrení k podanému odvolaniu žalobcov žiadal rozsudok súdu prvej inštancie ako správny potvrdiť. Uviedol, že z výsledkov konaného dokazovania nesporne vyplýva, že prevodca spoluvlastníckeho podielu Q. U. pred prevodom tento ponúkol žalobcom, ako vyplýva z jeho čestného prehlásenia a čestného prehlásenia U. F.. Žalobcovia vo výzve zo dňa 06.10.2021 sa domáhali prevodu celého nadobudnutého podielu od Q. U., t.j. 211/800-ín účasti, zmenu žaloby v znení zo dňa 23.01.2023 pripustenú na pojednávaní dňa 24.01.2023 považuje za neprípustnú, nezodpovedajúcu § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka, keďže žalobcovia v petite žaloby žiadajú, aby súd nahradil „vyhlásenie vôle“ žalovaného, keď správne sa môžu domáhať, aby súd nahradil „prejav vôle“.

5. Žalobcovia vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného poukazujú na skutočnosť, že zo strany právneho predchodcu žalovaného nebola urobená žiadna zákonná ponuka na využitie predkupného práva a žiadnu takúto ponuku neodmietli. Poukazujú na rozhodovaciu činnosť vyšších súdnych autorít (uznesenie NS SR 2Cdo/13/2018 zo dňa 29.11.2018, R 23/2019), v zmysle ktorého predpokladom platnosti dohody o vzdaní sa predkupného práva je, že dohoda, ktorou sa oprávnený vzdáva svojho práva, musí byť písomná. Vo vzťahu k námietke žalovaného smerom k formulácii žalobného návrhu uvádzajú, že aktuálna konkrétna žalovaného námietka nekorešponduje s obsahom podania prednesov žalovaného v konaní pred súdom prvej inštancie. Pojmy vyhlásenia vôle a prejav vôle sú pojmami totožnými obsahom, ako aj formou. V tomto smere poukazujú na závery vyslovené v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v uznesení z 29.04.2020 sp.zn. 4Cdo/198/2019. Žiadali, aby odvolací súd podanému odvolaniu v plnom rozsahu vyhovel.

6. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podala včas (§ 362 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej rozhodnutie bolo vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v intenciách § 379 a § 380 CSP, ktorý podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Záver súdu prvej inštancie vyjadrený v bode 23. odôvodnenia rozsudku, že žalobcovia (po pripustení zmeny) žiadali nahradiť prejav vôle predávajúceho v rozsahu 211/800-ín účasti, čo je nad rozsah zákonného práva, pretože toto právo sa odvodzuje z výšky ich spoluvlastníckych podielov, je nesprávny, keďže nezodpovedá výsledkom vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie, ako aj skutkovým okolnostiam, na základe ktorých sa žalobcovia nároku na základe podanej žaloby v konaní domáhajú.

8. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania (vychádzajúc už z obsahu podanej žaloby) súd prvej inštancie vyvodil, že žalobcovia sa na základe podanej žaloby domáhajú nárokov vyplývajúcich z ust. § 40a, § 140 a § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka, t.j. z dôvodu porušenia predkupného práva pri prevode spoluvlastníckeho podielu predávajúceho Q. U. na žalovaného ako kupujúceho na základe kúpnej zmluvy z 24.05.2021 - o veľkosti 211/800 účastín k celku k pozemku E-KN parc.č. 2238/1 - orná pôda o výmere 316 m², k.ú. H. - s tým, že v konaní sa od nadobúdateľa domáhajú, aby im vec ponúkal na predaj. Vychádzal pritom z tvrdenia žalobcov v podanej žalobe, v ktorej uvádzali, že ... „v čase prevodu sporného spoluvlastníckeho podielu Zmluvou - t.j. v prípade osoby F. I., rod. I.... platí, že veľkosť jeho podielu bola vyjadrená zlomkom ako 589/1600-ín...“, ... „že na základe uvedeného máme za nesporné, že žalobcovia majú právo vykúpiť podiel žalovaného pomerne podľa veľkosti ich podielu v pomere k podielu, tzn. v časti 50%, vyjadrenej zlomkom ako 211/1600“.... K rovnakým skutkovým zisteniam dospel súd prvej inštancie aj v bodoch 10., 11. a 21. odôvodnenia rozsudku, keď na základe zákonných podmienok vyjadrených v bodoch 12. až 20. odôvodnenia zároveň dospel k záveru, že pri prevode spoluvlastníckeho podielu Q. U. na žalovaného došlo k porušeniu predkupného práva žalobcov. K zmene skutkových tvrdení ohľadom uplatnenia predkupného práva podľa § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka nedošlo ani v zmysle zmeny návrhu z 23.01.2023, keď napr. znenie kúpnej zmluvy uvedenej v zmene žaloby obsahuje v čl. II bod 1 dojednanie, podľa ktorého ... „predávajúci predáva zo svojho podielového spoluvlastníctva a kupujúci kupujú do svojho bezpodielového spoluvlastníctva manželov spoluvlastnícky podiel o veľkosti 211/1600-ín nehnuteľnosti“..., pričom súd prvej inštancie na pojednávaní konanom dňa 24. januára 2023 zmenu žaloby - v zmysle podania právneho zástupcu žalobcov - na nahradenie prejavu vôle k spoluvlastníckemu podielu o veľkosti 211/1600-ín k predmetnému pozemku v zmysle návrhu kúpnej zmluvy, pripustil. Preto, pokiaľ súd prvej inštancie dospel k inému záveru (vyjadrenému v bode 23. odôvodnenia súdu prvej inštancie), odvolací súd dospel k záveru, že vyslovené skutkové a právne závery súdu prvej inštancie nezodpovedajú výsledkom dokazovania a tvrdeným okolnostiam žalobcami na základe podanej žaloby a zmeneného návrhu, z uvedených dôvodov preto rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Vo vzťahu k doposiaľ (v odvolaní) neriešeným námietkam a tvrdeniam strán sporu ohľadom určitosti alebo neurčitosti žaloby na nahradenie prejavu vôle na uzavretie kúpnej zmluvy v zmysle podmienok § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka, t.j. ohľadom určitosti a presnosti znenia žaloby (v slovnom uvádzaní ... „súd nahrádza vyhlásenie vôle“... „žalobca je povinný zaplatiť“...), odvolací súd poukazuje na žalobcami uvádzané rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29.04.2020 sp.zn. 4Cdo/198/2019, pričom ak zistí, že procesné podanie žalobcu má iba formálne nedostatky vo vyjadrení ním inak nezmenených skutkových okolností, bude potrebné ho viesť buď k odstráneniu týchto nedostatkov žaloby alebo môže postupovať aj spôsobom, ako je uvedené vo vyššie citovanom rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, ktoré je možné aplikovať aj na okolnosti danej prejednávanej veci.

10. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.
(§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)